

Samen werken aan taal

Samenvatting SER-advies over laaggeletterdheid
mei 2019

Samen werken aan taal

De Sociaal-Economische Raad heeft in april 2019 het advies **Samen werken aan taal** uitgebracht. Daarin doet de SER voorstellen om laaggeletterdheid effectiever te bestrijden. Deze samenvatting bevat de belangrijkste punten van het advies.

GEWONE TAAL

Moeite met lezen, schrijven en computergebruik

In Nederland hebben naar schatting 2,5 miljoen mensen moeite met taal, rekenen en het gebruiken van een computer. Laaggeletterdheid maakt het lastig om mee te doen op de arbeidsmarkt en in de samenleving en brengt bovendien vaak andere problemen met zich mee zoals schulden of een slechte gezondheid. Er zijn overigens grote verschillen tussen laaggeletterden, bijvoorbeeld in achtergrond, loopbaan en het niveau van taalvaardigheid.

Werk verandert snel, onder meer door technologische ontwikkelingen als digitalisering en robotisering. Om werk te krijgen of te houden, hebben mensen steeds meer vaardigheden nodig op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden. Laaggeletterdheid is daarom een groot probleem dat snel en effectief moet worden aangepakt, vindt de SER.

Wat stelt de SER voor?

Er is de afgelopen jaren al veel gedaan voor mensen die moeite hebben met taal en rekenen, bijvoorbeeld door cursussen aan te bieden. Het kabinet heeft in maart 2019 nog extra geld uitgetrokken voor de bestrijding van laaggeletterdheid. De SER vindt echter dat er nog meer nodig is en vooral dat het beleid effectiever moet worden.

De SER doet daarom de volgende voorstellen:

- Het kabinet moet de regie nemen in de bestrijding van laaggeletterdheid en dat minder aan gemeenten overlaten.
- Meer samenwerking tussen gemeenten, werkgevers, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen.
- Meer maatwerk om problemen die met elkaar samenhangen, effectief aan te pakken. Denk aan laaggeletterdheid in combinatie met armoede, gebrek aan zorg en een slechte woonsituatie.
- Meer inzet van werkgevers om laaggeletterdheid te signaleren en mensen door te verwijzen naar een cursus of andere vorm van scholing.
- Meer overheidsinvesteringen zodat alle laaggeletterden bereikt kunnen worden.
- Meer aandacht voor het voorkómen van laaggeletterdheid door goed (taal)onderwijs vanaf de peuterleeftijd.
- Een betere kwaliteit van cursussen en docenten, die voldoen aan landelijke normen.
- Een landelijk kenniscentrum dat onderzoek doet, maatregelen coördineert en ondersteunt.

Samen beter lezen en schrijven

De SER heeft in april 2019 een advies geschreven. Het advies heet: **Samen werken aan taal.**

Het advies gaat over lezen en schrijven. Hoe zorgen we dat iedereen goed kan lezen en schrijven? Hieronder lees je het belangrijkste uit het advies.

Mensen krijgen problemen omdat ze taal, rekenen en computers moeilijk vinden

2,5 miljoen Nederlanders vinden taal, rekenen en computers moeilijk. Deze groep noemen we laaggeletterden. Vaak krijgen mensen problemen omdat ze taal, rekenen en computers moeilijk vinden:

- Ze krijgen moeilijk werk.
- Ze hebben schulden.
- Ze hebben een slechte gezondheid.

Werk verandert snel. Bijvoorbeeld omdat we steeds meer met computers werken. Of omdat we machines het werk laten doen. Daarom moeten mensen beter zijn in taal, rekenen en computers. Werk wordt dus nog moeilijker voor laaggeletterden. De SER wil deze mensen helpen.

Welke ideeën heeft de SER?

De regering heeft al veel gedaan voor laaggeletterden. Ze konden bijvoorbeeld extra les krijgen. En de regering heeft extra geld uitgegeven. Maar de SER vindt dat de regering meer moet doen. En de SER vindt dat de regering moet zorgen dat het ook echt helpt.

Hieronder lees je de ideeën van de SER. Hoe helpen we laaggeletterden?

- De regering moet de hulp regelen. De regering moet niet wachten tot de gemeenten dit doen.
- Mensen die hulp geven, moeten beter samenwerken. Bijvoorbeeld mensen van gemeentes, bedrijven en scholen.
- Laaggeletterden hebben vaak ook andere problemen. Bijvoorbeeld armoede. Pak alle problemen in 1 keer aan.
- Bedrijven moeten beter opletten of mensen taal, rekenen en computers moeilijk vinden. Bedrijven moeten deze mensen helpen met extra les.
- Sommige laaggeletterden krijgen nu geen hulp. De regering moet meer geld uitgeven. Zo kan iedereen hulp krijgen.
- Laaggeletterden moeten eerder hulp krijgen. Al vanaf dat ze peuter zijn.
- Leraren moeten beter worden. Alle leraren in het land moeten hetzelfde kunnen.
- We hebben een nieuw kantoor nodig (een 'landelijk kenniscentrum'):
  - Dit kantoor kan kijken hoe het gaat met de hulp.
  - Dit kantoor kan zorgen dat de hulp goed geregeld wordt.
  - Dit kantoor kan helpen om de hulp goed te regelen.

De **Sociaal-Economische Raad** bestaat uit vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers, aangevuld met onafhankelijke deskundigen ('kroonleden').

De 33 leden van de SER geven gevraagd en ongevraagd advies aan de regering en het parlement over sociaal-economische onderwerpen. De SER adviseert bijvoorbeeld over hoe iedereen kan meedoen op de arbeidsmarkt, veilige werkomstandigheden, een leven lang leren, de energietransitie, pensioenen en medezeggenschap.

Wat is de SER?

SER = Sociaal-Economische Raad

De SER is een groep mensen die advies geeft aan de regering. Hun advies gaat over hoe we in Nederland dingen regelen. Bijvoorbeeld:

- hoe zorgen we dat iedereen kan werken?
- hoe zorgen we dat werken veilig gebeurt?
- hoe zorgen we dat iedereen zijn hele leven kan blijven leren?
- hoe zorgen we dat iedereen 'schone' energie gebruikt?
- hoe zorgen we voor geld voor oudere mensen die niet meer werken (pensioenen)?
- hoe zorgen we dat bedrijven rekening houden met ideeën van mensen die er werken?

Er zitten 33 mensen in de SER. Een deel van deze mensen zit in de SER voor andere mensen:

- voor de mensen die werken of willen werken (werknemers)
- voor de mensen die een bedrijf hebben (ondernemers)
- Daarnaast zijn er mensen die veel weten over een bepaald onderwerp. Bijvoorbeeld professors.

Sociaal-Economische Raad

Bezuidenhoutseweg 60

Postbus 90405

2509 LK Den Haag

T 070 3499 525

communicatie@ser.nl

© 2019, Sociaal-Economische Raad

TEKST Berber Bijma HERTALING Lexicon Trainingen ONTWERP EN OPMAAK Sheila Kok, grafische vormgeving FOTO'S Shutterstock